

William Morris: Slovakia

Burcikova, Mila. William Morris (1834 - 1896) - V skratke [William Morris Biography (Brief)]

I. V SKRATKE

William Morris (1834-1896) bol britský básnik, dizajnér a politický aktivista. Narodil sa v dobre situovanej rodine, čo mu umožnilo jednak získať vzdelanie na prestížnych školách a zároveň mu dalo dostatok voľnosti na to, aby mohol svoje vzdelanie a schopnosti ďalej rozvíjať podľa vlastného uváženia. V mladosti ho uchvacovali najmä diela Lorda Alfreda Tennysona, Sira Waltera Scotta, Geoffreyho Chaucera a vo svojich predstavách sa utiekal k rytierskym ideálom stredoveku, fascinovala ho stredoveká myšlienka ‚bratstva‘ a jeho obdiv k tejto fáze histórie ešte prehĺbili diela Thomasa Carlyla, Augusta Welby Pugina a Johna Ruskina – veľkých kritikov industriálnej spoločnosti, ktorí obdobie stredoveku považovali za istý protipól k negatívam svojej doby. Ako Morris neskôr napísal v jednej zo svojich prednášok, práve nenávisť voči modernej spoločnosti sa potom i preňho stala jednou z hlavných vášní jeho života.¹

Morris sám tiež písal poéziu a v rokoch 1868 - 1870 postupne vyšla jeho najznámejšia zbierka *The Earthly Paradise (Pozemský raj)*. Počas štúdií v Oxforde sa spoznal so svojim celoživotným priateľom, Edwardom Burne-Jonesom - neskôr významným britským maliarom, ako aj so zakladateľmi Pre-Rafaelitského bratstva (Pre-Raphaelite Brotherhood) - predovšetkým s maliarom Dante Gabrielom Rossettim. Oženil sa s múzou Pre-Rafaelitských obrazov - Jane Burden a pre svoju novú rodinu nechal postaviť na svoju dobu neobvykle jednoduchý vidiecky dom z červených tehál, známy ako Red House (Červený dom). Spolu so svojimi priateľmi zo štúdií neskôr založil firmu Morris, Marshal, Faulkner & Co., ktorá sa zaoberala interiérovým dizajnom a vo svojom najúspešnejšom období bola známa už len ako Morris & Co.

Morrisa uchvacovala tiež jednoduchosť života na Islande, ktorý niekoľkokrát navštívil, a tak sa začal venovať prekladom severských ság. Bol i jedným z hlavných iniciátorov založenia Society for the Protection of Ancient Buildings (Spoločnosti na ochranu historických budov) a predniesol množstvo prednášok o vzťahu umenia a spoločnosti, z ktorých výber vyšiel neskôr knižne pod titulom *Hopes and Fears for Art (Nádeje a obavy o umenie)*.

Počiatkom 80. rokov 19. storočia Morris aktívne vstupuje do politiky a v roku 1884 zakladá vlastnú stranu - Socialist League. Väčšinu svojho času v období 80. rokov potom venuje politickej činnosti - mítingom, prednáškam a protestným zhromaždeniam. V roku 1890 vychádza postupne v časopise Socialist League - *The Commonweal*, jeho utopický román *News from Nowhere; or, An Epoch of Rest* (české vydanie: *Novinky z Utopie, čili Věk pokoje*). Po rozštípení Socialist League Morris naďalej pokračuje v politickej činnosti prostredníctvom vlastnej Hammersmith Socialist Society. Založením vydavateľstva Kelmscott Press, oživujúceho ranne renesančnú výrobu kníh si plní svoj celoživotný sen a niekoľko rokov po tom, v roku 1896, zomiera vo svojom dome v londýnskom Hammersmithe.

Takto by sa dali v stručnosti zhrnúť najdôležitejšie momenty života jednej z kľúčových postáv britského kultúrneho a politického diania 19. storočia a jedného z najaktívnejších kritikov negatívnych dôsledkov priemyselnej revolúcie a spôsobu života industriálnej spoločnosti. Ozajstná sila Williama Morrisa sa však skrýva predovšetkým v jeho jedinečnej schopnosti kombinácie medzi snívaním, myslením a konaním, ktorej najlepším dôkazom je vývoj Morrisovho myslenia na pozadí udalostí z jeho života.

Podrobnejší životopis Williama Morrisa preto prinášame v podobe dokumentu *William Morris (1834-1896) – Umenie a spoločnosť*, ktorý vznikol na základe diplomovej práce Milady Burčíkovej: *Problematika vzťahu umenia a spoločnosti na príklade názorov Williama Morrisa a ich recepcie*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze – Katedra Teórie kultúry, 2006.

¹Morris, William: How I Became a Socialist, in: Morton, Arthur Leslie (ed.): Political Writings of William Morris, Lawrence & Wishart Ltd., London, str. 243